

Sygn. akt III AUa 199/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Maria Małek - Bujak (spr.)
Sędziowie	SSA Marek Żurecki SSA Ewa Piotrowska
Protokolant	Sebastian Adameczyk

po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 2012 r. w Katowicach

sprawy z odwołania A. M. (A. M.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o wysokość renty rodzinnej

na skutek apelacji ubezpieczonego A. M.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Katowicach z dnia 10 listopada 2011 r. sygn. akt XI U 1339/11

1. oddala apelację,

2. zasądza ze środków Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Katowicach na rzecz adwokata P. P. Kancelaria Adwokacka w K. ul. (...), kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) wraz z 23% podatkiem od towarów i usług w kwocie 27,60 zł (dwadzieścia siedem złotych sześćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

/-/ SSA M. Żurecki /-/ SSA M. Małek-Bujak /-/ SSA E. Piotrowska

Sędzia Przewodnicząca Sędzia

Sygn. akt III AUa 199/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 lutego 2011r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. przeliczył ubezpieczonemu A. M. rentę rodzinną po zmarłym wskutek wypadku przy pracy dziadku - S. K. od dnia 1 października 2010r., przyjmując kwotę bazową 717,16 zł oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru (dalej jako w.w.p.w.) 128,34 % z okresu od września 1968r. do listopada 1970r.

Decyzją z dnia 29 kwietnia 2011r. przeliczył rentę rodzinną od dnia 1 września 2010r., przyjmując kwotę bazową 717,16 zł oraz w.w.p.w. 128,91 % z okresu od stycznia 1961r. do grudnia 1970r.

Od powyższych decyzji ubezpieczony złożył odwołania domagając się ich uchylenia w części dotyczącej wysokości świadczenia oraz ponownego jego wyliczenia według najkorzystniejszego wariantu. Przedstawił również własne wyliczenia wysokości wskaźnika podstawy wymiaru.

Wyrokiem z dnia 10 listopada 2011 roku (sygn. akt XI U 1339/11) Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach oddalił odwołanie ubezpieczonego.

Według ustaleń Sądu Okręgowego S. K. - dziadek ubezpieczonego miał przyznaną rentę inwalidzką, której podstawę wymiaru ustalono z 24 miesięcy zatrudnienia od września 1968r. do listopada 1970r. Po śmierci S. K. rentę rodzinną po nim uzyskała jego żona A. K., przy jednoczesnym ustaleniu podstawy wymiaru świadczenia z tego samego okresu, co w przypadku jej męża. A. K. zmarła w dniu 22 lutego 2007r.

Na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 27 lipca 2010r. o sygn. XI U 1731/09 A. M. nabył prawo do renty rodzinnej po zmarłym dziadku S. K..

Decyzją z dnia 23 sierpnia 2010r. organ rentowy wykonując powyższy wyrok Sądu Okręgowego przyznał ubezpieczonemu od dnia 25 czerwca 2008r. na stałe rentę rodzinną po S. K.. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto wynagrodzenia stanowiące podstawę wymiaru składek S. K., tj. w.w.p.w. 128,34 % z okresu od września 1968r. do listopada 1970r. oraz kwotę bazową 717,16 zł.

W dniu 8 września 2010r. odwołujący się złożył wniosek o przeliczenie renty rodzinnej. Wskutek tego, organ rentowy, na mocy decyzji z dnia 7 października 2010r. odmówił przeliczenia świadczenia z zastosowaniem minimalnego wynagrodzenia, albowiem w.w.p.w. z 10 lat kalendarzowych przypadających przed przyznaniem renty wyniósł 99,98 %, a z 20 wybranych lat kalendarzowych - 68,62 %, a zatem były niższe niż dotychczasowy 128,34 %.

Zaskarżoną decyzją z dnia 9 lutego 2011r. - po rozpoznaniu wniosku z dnia 7 grudnia 2010r. o najkorzystniejsze ustalenie wysokości renty - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. podtrzymał dotychczasowe wyliczenie renty rodzinnej A. M.. W dniu 26 października 2010r. ubezpieczony złożył kolejny wniosek o przeliczenie renty rodzinnej w najkorzystniejszym wariantcie z uwzględnieniem zarobków z lat 1959-1963 wynikających z legitymacji ubezpieczeniowej.

W związku z powyższym, organ rentowy przeprowadził postępowanie wyjaśniające (m.in. z (...) w kwestii rozbieżności wysokości wynagrodzeń za lata 1969-1970 pomiędzy Rp-7 z dnia 2 lipca 1973r., a legitymacją ubezpieczeniową) oraz ustalił, iż wskaźnik wysokości podstawy wymiaru (obliczony z uwzględnieniem minimalnych wynagrodzeń za okresy, w których brak dokumentacji płacowej) z 20 wybranych lat kalendarzowych wynosi 90,71 %, a z 10 lat kalendarzowych (1961-1970) przypadających przed zgonem S. K. wynosi 128,91 %. Przy wyliczaniu w.w.p.w. z lat 1961-1970, organ rentowy przyjął za lata 1961-1968 wynagrodzenia z legitymacji ubezpieczeniowej, a za lata 1969-1970 (z uwagi na rozbieżność istniejącą pomiędzy legitymacją ubezpieczeniową a drukiem Rp-7) wyższe wynagrodzenia w kwotach brutto, wynikające z druku Rp-7.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wydał zaskarżoną decyzję z dnia 29 kwietnia 2011r., przyjmując kwotę bazową 717,16 zł oraz w.w.p.w. 128,91 % z okresu od stycznia 1961r. do grudnia 1970r.

W toku postępowania ubezpieczony przedstawił własne wyliczenia w.w.p.w. za okres od września 1968r. do listopada 1970r., zgodnie z którym powinien on wynosić 168,71 %.

Dokonując rozważań prawnych, Sąd Okręgowy powołał się na treść art. 109 ust. 1, art. 111 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 j.t.) uznając, iż odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem brak jest podstaw prawnych do przeliczenia przyznanej renty rodzinnej, zgodnie z żądaniem ubezpieczonego.

Motywuując swoje rozstrzygnięcie, Sąd I instancji wskazał, że dokonane przez ubezpieczonego wyliczenie w.w.p.w. za okres od września 1968r. do listopada 1970r. na 168,71 % jest błędne, gdyż zgodnie z powołaną wyżej ustawą, w celu ustalenia podstawy wymiaru świadczenia, najpierw oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3 tejże ustawy, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych, następnie oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu. W końcu oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem art. 15 ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, w myśl art. 15 ust. 4 powołanej ustawy.

Natomiast ubezpieczony nie tylko nieprawidłowo zsumował wynagrodzenia dziadka z Rp-7 za okres od września 1968r. do listopada 1970r., lecz potem także podzielił je przez kwotę 2.183,00 zł która nie jest kwotą rocznego przeciętnego wynagrodzenia w żadnym z w/w lat.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy, na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji.

Apelację od powyższego wyroku wniósł ubezpieczony.

Zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w całości, ubezpieczony zarzucił mu:

1. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 73 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z art. 17 i art. 25 ustawy z dnia 23 stycznia 1968r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, polegające na nieprawidłowym ustaleniu wysokości świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu S. K., poprzez stosowanie mniej korzystnych przepisów ustawy obecnie obowiązującej, podczas gdy wysokość w/w świadczenia winna być obliczona według przepisów ustawy z dnia 23 stycznia 1968r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin;
2. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 73 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, polegające na nieprawidłowym ustaleniu wysokości świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu S. K., poprzez stosowanie zaniżonej i nieprawidłowej kwoty bazowej;
3. naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 278 k.p.c., mające istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia, poprzez zaniechanie powołania biegłego sądowego do wyliczenia przysługującej ubezpieczonemu kwoty renty rodzinnej, mimo iż ubezpieczony składał takowy wniosek oraz wymagały tego okoliczności sprawy i konieczność zasięgnięcia wiadomości specjalnych;
4. naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 328 § 1 k.p.c., mające istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia, poprzez niewskazanie w uzasadnieniu wyroku, na jakich dowodach Sąd oparł swe ustalenia oraz przyczyny, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa;
5. naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c., mające istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia, poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów,

polegające na nieprawidłowym przyjęciu przez Sąd, że świadczenie zmarłego S. K., jako bardziej korzystne, winno być obliczane na podstawie obecnie obowiązującej ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, podczas gdy z okoliczności sprawy oraz ze zgromadzonego w aktach materiału dowodowego, jak również przy uwzględnieniu obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa, przyjąć należało, że bardziej korzystnym jest ustalenie świadczenia zmarłego S. K. na podstawie ustawy obowiązującej w chwili przyznania tegoż świadczenia, tj. na podstawie ustawy z dnia 23 stycznia 1968r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin;

Wskazując na powyższe zarzuty, apelujący wniósł o:

1. zmianę wyroku Sądu I Instancji oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego i ustalenie wysokości renty rodzinnej ubezpieczonego począwszy od dnia 1 września 2010r. , jako 85 % świadczenia (renty inwalidzkiej) przysługującej S. K., wyliczonej stosownie do treści ustawy z dnia 23 stycznia 1968r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin z uwzględnieniem jego waloryzacji, ewentualnie ustalenie wysokości renty rodzinnej ubezpieczonego począwszy od dnia 1 września 2010r. z zastosowaniem wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia 168,71 % (sto sześćdziesiąt osiem ⁷¹/100), z okresu od września 1968r. do listopada 1970r., przyjmując jednocześnie kwotę bazową obowiązującą w na dzień ustalenia prawa S. K. do renty z tytułu niezdolności do pracy, tj. na dzień 9 listopada 1973r., z uwzględnieniem jego waloryzacji;
2. ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu - Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach do ponownego rozpoznania;
3. przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika z urzędu, kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej ubezpieczonemu z urzędu, według norm prawem przepisanych;
4. zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego zwrotu kosztów procesu, tak za pierwszą instancję, jak i za drugą instancję, według norm przepisanych;
5. nieobciążanie ubezpieczonego kosztami postępowania;
6. przeprowadzenie rozprawy także pod nieobecność ubezpieczonego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji przeprowadził prawidłowe postępowanie dowodowe, a ocena tak zgromadzonego materiału dowodowego nie przekracza granic określonych przepisem art. 233 k.p.c. Poczynione ustalenia faktyczne Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne, albowiem zostały one wyczerpująco i logicznie uzasadnione. Argumenty podniesione w wniesionym przez apelującego środka odwoławczym nie wnoszą do sprawy niczego nowego, stanowią polemikę z jasno określonym stanem prawnym i faktycznym sprawy.

Wskazać należy, iż Sąd Okręgowy, sporządzając uzasadnienie zaskarżonego wyroku, nie naruszył zasad określonych w art. 328 § 2 k.p.c. Wskazany przepis stanowi, że uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Zgodnie

z obowiązującym poglądem doktryny i orzecznictwa, zarzut naruszenia przedmiotowego artykułu Kodeksu postępowania cywilnego może być uzasadniony jedynie wówczas, gdy treść uzasadnienia orzeczenia Sądu I instancji uniemożliwia dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia lub w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego, co w przedmiotowej sprawie nie miało miejsca (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2009r., sygn. akt I UK 129/09). Sąd I instancji przedstawił w sposób dostateczny i zrozumiały powody oraz obowiązujące przepisy prawa, które znalazły się u podstaw rozstrzygnięcia.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy trafnie zastosował i wskazał w uzasadnieniu obowiązujące przepisy prawa regulujące status prawny ubezpieczonego w zakresie objętym decyzjami z dnia 9 lutego 2011r. i 29 kwietnia 2011r.

Przed wszystkim wskazać należy, iż niniejsza sprawa dotyczyła dwóch problemów, a mianowicie po pierwsze podwyższenia w.w.p.w., to jest z wysokości 128,91 % na wysokość 168,71 %, według wyliczeń apelującego. Po drugie zastosowania innej kwoty bazowej, gdyż w ocenie ubezpieczonego, kwota bazowa przyjęta przez organ rentowy była za niska. Odnosząc się do pierwszej ze wskazanych wyżej kwestii, zwrócić należy uwagę, że ubezpieczony nie przedstawił żadnych innych dowodów oprócz tych, które zostały wcześniej przedłożone organowi rentowemu. Dowody te nie dają jednak żadnych podstaw do zmiany ustalonej wysokości w.w.p.w. Zgodnie z żądaniem ubezpieczonego, zostały wykonane symulacje najkorzystniejszego wyliczenia w.w.p.w., w oparciu o przedstawione dokumenty

w postaci legitymacji ubezpieczeniowej i druku Rp-7. Sąd I instancji podkreślił, że w.w.p.w. zostało ustalone za lata 1961 - 1968 na podstawie wynagrodzenia wynikającego z legitymacji ubezpieczeniowej, a za lata 1969 - 1970 - z uwagi na rozbieżność istniejącą pomiędzy legitymacją ubezpieczeniową a drukiem Rp-7 - na podstawie wyższego wynagrodzenia

w kwotach brutto wynikającego z druku Rp-7. Powyższe przeliczenie w.w.p.w., dokonane przez organ rentowy, spowodowało jego podwyższenie do wysokości 128,91 %. Natomiast kwota bazowa została ustalona taka, jaka tylko mogła być w związku z art. 194 a ustawy

z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

(Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 j.t.), tj. 717,16 zł. Nie ma bowiem w niniejszej sprawie możliwości zastosowania innej kwoty bazowej gdyż przepisy tego nie przewidują. Przedmiotowe świadczenie może być jednak waloryzowane.

Powołane w środku odwoławczym sposoby przeliczania kwoty bazowej nie znajdują żadnej podstawy w obowiązujących przepisach, w związku z czym nie mogły zostać uwzględnione. Trzeba

bowiem podkreślić, iż 100 % przeciętnego wynagrodzenia zostało wyliczone od kwoty bazowej wynoszącej 717,16 zł .

Mając na uwadze całokształt powyżej przytoczonych okoliczności, Sąd Apelacyjny

w całej rozciągłości podzielił stanowisko Sądu I instancji, zarówno odnośnie ustalenia stanu faktycznego, jak również dokonanej oceny prawnej i opierając się na treści art. 385 k.p.c.,

w pkt 1 oddalił apelację, uznając ją za bezzasadną. W pkt 2 o kosztach orzeczono po myśli art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, zasądając ze środków Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego

w Katowicach na rzecz adwokata P. P. kwotę 120,00 zł wraz z 23 % podatkiem od towarów i usług w kwocie 27,60 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

/-/ SSA M. Żurecki /-/ SSA M. Małek-Bujak /-/ SSA E. Piotrowska

Sędzia Przewodnicząca Sędzia

JR